

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

19.06.24

м. Київ

№ 895

Про завершення експерименту на всеукраїнському рівні за темою «Впровадження сучасних інформаційних технологій («Єдина школа») в освітню управлінську діяльність» у березні 2019 – грудні 2023 років

Відповідно до пункту 12 Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності у сфері освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2023 року № 552 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07 липня 2023 року за № 1155/40211, наказу Міністерства освіти і науки України від 13.03.2019 № 341 «Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Впровадження сучасних інформаційних технологій («Єдина школа») в освітню управлінську діяльність» у березні 2019 р. – грудні 2023 р.», на підставі висновку науково-методичної комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України від 07 березня 2024 року (протокол № 27), з урахуванням пункту 1 частини першої статті 22 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», службової записки директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», надісланої листом Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 09.05.2024 № 21/08-767, та листа Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 14.03.2024 № 21/08-449

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити звіт про завершення експерименту на всеукраїнському рівні за темою «Впровадження сучасних інформаційних технологій («Єдина школа») в освітню управлінську діяльність» у березні 2019 – грудні 2023 років, що додається.

2. Експеримент за темою «Впровадження сучасних інформаційних технологій («Єдина школа») в освітню управлінську діяльність» у березні 2019 – грудні 2023 років вважати завершеним.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Сташківа А.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства
освіти і науки України

19 06 2024 № 895

ЗВІТ

**про завершення експерименту на всеукраїнському рівні за темою
«Впровадження сучасних інформаційних технологій
(«Єдина школа») в освітню управлінську діяльність»
за березень 2019 – грудень 2023 років**

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 341 від 13 березня 2019 р. проводився експеримент на всеукраїнському рівні за темою «Впровадження сучасних інформаційних технологій («Єдина школа») в освітню управлінську діяльність» на базі закладів загальної середньої освіти (далі – *заклади освіти*) Оболонського району м. Києва.

Основною метою дослідження є наукове обґрунтування, розробка та експериментальна перевірка ефективності інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) для автоматизації процесів управління закладами освіти, нормативне врегулювання та методичне забезпечення впровадження цих технологій, формування потреб у їх використанні педагогами, батьками та учнями, розвиток відповідних цифрових компетенцій адміністрації та педагогів закладів освіти, а також посилення інституційної спроможності центрів професійного розвитку для задоволення потреби в науково-методичному супроводі інноваційних процесів сфери освіти – від зародження інноваційної ідеї до її втілення та поширення досвіду реалізації.

У 2019–2023 роках реалізовані всі завдання експерименту, заплановані на початку дослідження. Не дивлячись на те, що в умовах воєнного стану в Україні з'явилися нові виклики і вимоги до реалізації поставлених завдань, мета експерименту була досягнута.

Упродовж експерименту інформаційно-комунікаційна автоматизована система «Єдина школа» (далі – ІКАС «Єдина школа») підтримувала перехід закладів освіти на без паперове ведення шкільних журналів, надавала можливості організації освітнього процесу в дистанційному та змішаному режимі, забезпечувала педагогів, учнів та їх батьків додатковими інструментами взаємодії, а керівників закладів освіти та органи управління у сфері освіти (далі – ОУО) – засобами прийняття управлінських рішень.

В рамках I (організаційно-підготовчого) етапу:

- досліджено науково-методичну літературу, теоретичний та практичний досвід з теми експерименту (зокрема аспекти організації освітнього процесу за підтримки ІКТ, інноваційної оперативності цифровізації освіти, використання електронних ресурсів, створення інформаційного освітнього середовища, готовності вчителя до інноваційної діяльності та розвитку його цифрових компетентностей на основі праць Бикова В.Ю., Бурова О.Ю., Гуржія А.М., Даниленко Л.І., Жука Ю.О., Калініної Л.М., Кравчини О.Є., Лапінського В.В., Литвинової С.Г., Лугового В.І., Ляшенка О.І., Малицької І.Д., Овчарука О.В., Топузова О.М. та інших);
- здійснено аналіз правового забезпечення діяльності в рамках експерименту, сформовано базу нормативних актів, обговорено з фахівцями Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) пропозиції щодо їх удосконалення (27.05.2019, 14.06.2019). Представники ТОВ «ТАТЛ ТЕХНОЛОДЖІ» (далі – Товариство), власника ІКАС «Єдина школа», брали участь у робочій нараді МОН та Міністерства цифрової трансформації (далі – Мінцифри) з компаніями-розробниками освітніх інформаційних систем та освітніх ресурсів (18.07.2019);
- налагоджено співпрацю та підписано відповідні угоди між закладами освіти-учасниками експерименту міста Києва (школа № 8, школа I–III ступенів № 225, НВК № 240 «Соціум», СШ № 252 імені Василя Симоненка), Науково-методичним центром Управління освіти Оболонської районної у місті Києві державної адміністрації (далі – НМЦ) та Товариством;
- педагогічні ради зазначених закладів освіти підтримали проведення експерименту, визначили відповідальних осіб за впровадження ІКАС «Єдина школа» та адміністраторів (накази № 209 від 29.08.2019 школи №8; № 144 від 30.08.2019 школи № 225; № 102 від 02.09.2019 НВК № 240 «Соціум»; № 110 від 29.08.2019 СШ №252 імені Василя Симоненка), сформовано творчі (динамічні) робочі групи, сплановано хід експериментальної роботи (за участю 317 вчителів та 4194 учнів з 152 класів закладів освіти-учасників експерименту);
- проведено установчі та робочі зустрічі з учасниками експерименту: презентовано ІКАС «Єдина школа» для вчителів і батьків учнів та надані роз'яснення щодо її функціонування. Організовано науково-методичну роботу з підготовки педагогів до реалізації експерименту (семінари, тренінги, майстер-класи), створено навчальні відео та інструкції для допомоги користувачам опанувувати інструменти ІКАС «Єдина школа»;

– вивчено потреби експерименту: визначено кількість необхідних планшетів, ноутбуків, розроблено графіки їх передачі. Відповідно до умов експерименту закладам освіти-учасникам експерименту та центрами професійного розвитку передано в користування 15 ноутбуків та 122 планшетних комп'ютера з підключенням їх до інтернету, встановлені металеві шафи з налаштованими місцями підключення зарядних пристроїв і зарядки планшетів, підготовлено порядок використання (зберігання) планшетів та пам'ятку щодо безпечної роботи;

– здійснювалося обговорення питань впровадження ІКАС «Єдина школа» під час нарад із ОУО за участю керівників закладів освіти в м. Києві, а також обмін досвідом під час фестивалю освіти «Вчителі Майбутнього» у Львові (21.06.2019); VII всеукраїнської науково-практичної конференції «Стратегії управління закладами освіти в умовах інформаційного суспільства», організованої Інститутом педагогіки НАПН України з Управлінням освіти Чернігівської облдержадміністрації (18.10.2019); зустрічей з ОУО чи закладами освіти в інших регіонах України (зокрема міст Берислав, Васильків, Житомир, Кропивницький, Львів, Миколаїв, Одеса, Узин, Харків, Херсон та інших).

–
У межах II (концептуально-діагностичного) етапу:

– розроблено Концепцію експерименту з впровадження інформаційних технологій («Єдина школа») в управлінську діяльність закладів освіти, стратегією діяльності якої визначено подолання законодавчих бар'єрів, формування потреб у використанні цифрових технологій педагогами, учнями та їх батьками, створення освітніх інформаційних ресурсів, технологій та цифрових платформ, упровадження принципів державно-приватного партнерства, наукове обґрунтування і розробка інструментів автоматизації освітньої діяльності, розвиток цифрових компетенцій педагогів. Ураховуючи зростання інформаційних потоків, необхідність оперативного аналізу даних та своєчасного прийняття оптимальних управлінських рішень, визнано, що основним критерієм ефективності реалізації Концепції є створення єдиного інформаційного освітнього середовища закладу освіти (грумади).

Для формування власних стратегій цифрового розвитку учасникам експерименту рекомендовано застосовувати Інструмент самооцінювання стану цифровізації на платформі SELFIE, розробленої за ініціативою Європейської Комісії та доступної для закладів освіти України;

– проаналізовано стандарти цифрової компетентності громадян (EUROPASS) та анкету Європейської рамки цифрової компетенції вчителя (DigCompEdu), визначено інструментарій та діагностовано готовність

педагогів до впровадження ІКТ. Результати анонімного опитування показали, що хоча лише 35% вчителів мали попередній досвід використання е-журналів, 91% опитуваних визначили цифровізацію пріоритетом освітньої реформи, однак 42% – заперечили можливість без паперового ведення журналів, 25% – звернули увагу на прогалини законодавства, 15% – на відсутність технічних засобів, а 55% педагогів очікували додаткового стимулювання. 75% педагогів були зацікавлені у підвищенні рівня своєї цифрової компетенції: щодо роботи в ІКАС «Єдина школа», вибору освітніх ресурсів та технологій створення цифрового контенту, уникнення небезпеки в електронному середовищі та захисту персональних даних тощо.

Враховано у подальшій роботі результати опитувань вчителів та батьків щодо дистанційного навчання в умовах карантину (у тому числі, проведених КНП «Освітня агенція міста Києва» та Службою освітнього омбудсмена), в яких зверталася увага на неузгоджений розклад онлайн-уроків, одночасне використання різноманітних платформ та ІКТ для організації онлайн-уроків та надання домашнього завдання, відсутність або низьку якість технічних засобів та інтернету, недосконалість програмного забезпечення, не вчасне виставлення оцінок в е-журнал тощо;

– продовжено роботу з аналізу нормативних та локальних актів, що регулюють цифрову діяльність закладу освіти, у тому числі в рамках робочої групи щодо розвитку екосистеми цифрових рішень у сфері освіти, створеної МОН та Мінцифри. З урахуванням законодавства визначено шкільні документи, ведення яких можливо забезпечити лише в електронній формі (тимчасового (до 10 років включно) строку зберігання). Досліджено організацію управлінської освітньої діяльності, функціональні обов'язки педагогів, підготовлено пропозиції щодо оновлення посадових інструкцій вчителів з огляду на ведення е-журналів. Департаментом освіти і науки Виконавчого органу Київської міської Ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – ДОН КМДА) прийнято наказ про ведення електронного класного журналу» в 1-4 класах закладів освіти міста Києва (№ 118 від 30.06.2020), на виконання якого КНП «Освітня Агенція м. Києва» розробила рекомендації щодо впровадження е-журналів та вимоги до ІКТ.

Ураховуючи відповідність ІКАС «Єдина школа» визначеним вимогам, між управліннями освіти райдержадміністрацій м. Києва (Оболонського, Голосіївського, Дарницького, Дніпровського, Подільського, Святошинського районів) та Товариством підписано меморандуми про співпрацю. Здійснювалося тестування ІКАС «Єдина школа» та, після надання роз'яснень вчителям і батькам ідей експериментальної роботи, педагогічні ради закладів

освіти міста Києва приймали рішення щодо її впровадження (у 2020 р. до ІКАС «Єдина школа» приєдналися 44 заклади освіти Оболонського району).

Упродовж II етапу діагностовано науково-методичний супровід завдань експерименту, розроблено методичні рекомендації щодо впровадження ІКАС «Єдина школа» в освітній процес України. Здійснювалося підвищення кваліфікації педагогів (семінари, вебінари, майстер-класи, тренінги), створено службу підтримки користувачів, які надають відповіді на запити по телефону чи в електронній пошті (сайт підтримки ІКАС «Єдина школа»): <https://tatl.atlassian.net/servicedesk/customer/portals>).

Досвід впровадження ІКАС «Єдина школа» поширено на інші заклади освіти України, зокрема в рамках регіонального експерименту в Херсонській області (розпорядження Голови Херсонської облдержадміністрації №311 від 21.04.2020), меморандумів та/чи угод про співпрацю в інших регіонах України, внаслідок чого станом на 21.09.2020 до ІКАС «Єдина школа» приєдналися 533 заклади освіти (253 776 вчителів, учнів та їх батьків).

Обговорення можливостей та викликів використання ІКТ відбувалося під час нарад за участю закладів освіти та ОУО; звіту «Освітній менеджмент за підтримки Єдиної школи» на заході «Євродайджест: досвід трьох країн», організованому Центром професійного розвитку Оболонського району (26.02.2020); презентацій для закладів освіти таких міст, як Львів, Черкаси, Кропивницький, Коломия, Херсон, Хмельницький, Тернопіль, Маріуполь та інших міст України; вебінару «Дистанційне навчання: наявна практика та інноваційні форми», організованого Чернігівським регіональним центром підвищення кваліфікації, Інститутом педагогіки НАПН України та Асоціацією керівників шкіл України (15.05.2020); першого Літнього освітнього фестивалю, організованого Управлінням освіти і науки Херсонської облдержадміністрації (сmt. Лазурне Скадовського району 20.08.2020), конференції «Діджиталізація освітнього процесу» (м. Житомир, 27.08.2020); публічних заходів на платформі YouTube «Єдина школа», зокрема вебінар «Система «Єдина Школа»/модуль «Дистанційне навчання»» (27.04.2020) переглянули 23 506 користувачів.

У межах III (формульовального) етапу:

– експериментально впроваджено та апробовано модулі «Єдиної школи» в діяльності закладів освіти («Адміністрування», «Електронний журнал», «Електронний щоденник» для учнів і батьків). З метою забезпечення неперервності й доступності навчання під час карантинних обмежень для запобігання поширенню коронавірусу та введення в Україні

воєнного стану у зв'язку з російською агресією проти України, розроблено (оновлено) та апробовано нові інструменти модулів ІКАС «Єдина школа» («Дистанційне навчання», «Аналітика та звітування», «Електронний архів» тощо). Враховуючи введення в дослідну експлуатацію програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (далі – АІКОМ), між ДНУ «Інститут освітньої аналітики» та Товариством укладено договір про співпрацю (№21/10/2020).

Розширення функціональних можливостей ІКАС «Єдина школа» сприяло поширенню її використання (станом на 30.06.2022 в ІКАС «Єдина школа» було зареєстровано 12858 вчителів та 111 997 учнів з 283 шкіл м. Києва). За даними директора Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) О. Фіданян, у 2021 р. в м. Києві використовувалися е-журнали 7 систем, при цьому 67,5% закладів освіти обрали ІКАС «Єдина школа» (https://don.kyivcity.gov.ua/files/2021/9/20/2_compressed.pdf).

Оновлено документацію ІКАС «Єдина школа» та розпорядчі документи керівника закладу освіти (зразки наказу про впровадження е-журналу, про відповідальних за його ведення, зміни до посадових інструкцій педагогів, форма згоди на обробку персональних даних, зразки наказу про знеособлення даних, повідомлення батькам, політику конфіденційності тощо).

Створено систему підвищення кваліфікації педагогів в «Єдиній школі» з урахуванням Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників і типової Програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності, а саме:

підготовлено та апробовано методичні та навчальні матеріали: методичні рекомендації, настанови (для адміністраторів, для керівництва закладів освіти, для класних керівників, для вчителів-предметників, для батьків і учнів), створені відеоінструкції, які розміщені на платформі YouTube та безпосередньо в ІКАС «Єдина школа»;

розроблено план організації навчання, програми підвищення кваліфікації, матеріали для самостійної роботи і перевірки знань;

запроваджено на постійній основі організацію навчання педагогічних працівників закладів освіти, які приєднуються до ІКАС «Єдина школа», а також навчання вчителів щодо використання оновлених інструментів «Єдиної школи» (доступу користувачів до ІКАС «Єдина школа», розкладу уроків, тестування, журналу групи подовженого дня тощо), або щодо окремих питань освітнього процесу (завершення навчального року в ІКАС

«Єдина школа», *переведення закладу освіти на наступний навчальний рік, формування аналітики та звітності тощо*);

після навчання видаються сертифікати про підвищення кваліфікації, що відповідають установленим вимогам та можуть бути підтверджені педагогічними радами (*ведеться реєстр сертифікатів, пошук яких може здійснюватися на сайті ІКАС «Єдина школа» (<https://eschool-ua.com/#/certificate>), у сертифікатах визначаються обсяг і форма навчання, перелік набутих компетентностей*). Товариство є суб'єктом надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних працівників згідно з кодами КВЕД, передбаченими його Статутом.

Започатковано проведення постійних щотижневих онлайн-консультацій о 17.00 щопонеділка для педагогів та щосереди для батьків (<https://eschool-ua.com/#/online/teacher> та <https://eschool-ua.com/#/online/parent>). Користувачі також можуть ознайомитися з відповідями на найбільш поширені питання користувачів на сайті ІКАС «Єдина школа», або отримати консультацію в соціальних мережах чи звернутися до Служби підтримки.

Здійснено моніторинг рівня співпраці і соціального партнерства його учасників (*у тому числі шляхом опитувань в фокус-групах та соціальних мережах*), з урахуванням отриманих коментарів, пропозицій та зауважень продовжено доопрацювання інструментів Системи. В цілому, відмічено високий рівень підтримки користувачами Системи, про це свідчить те, що станом на 30.06.22 доступ до «Єдиної школи» отримали більш ніж 1 млн. користувачів (*45 165 вчителів, 491939 учнів, 511 194 батьків*) із закладів освіти усіх регіонів України).

Переваги та виклики використання ІКТ обговорено під час онлайн-нарад за участю ОУО та закладів освіти (в містах Васильків, Івано-Франківськ, Київ, Тернопіль, Ужгород, Черкаси, Закарпатської та Полтавської області); заходу «Мистецька школа в смартфоні. Будь з нами» (08.02.2021, м. Житомир). Досвід практичного впровадження експерименту та розвиток ІКАС «Єдина школа» з урахуванням потреб закладів освіти були предметом дискусії під час Всеукраїнського науково-практичного онлайн-семінару «Впровадження інформаційних технологій («Єдина школа») в управлінську та освітню діяльність закладів освіти: досвід, виклики, перспективи» (25.03.2021) за участі Мінцифри, МОН, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Управління освіти Оболонської районної в місті Києві держадміністрації та 1 077 освітян на платформі ZOOMі 4,8 тис. переглядів на YouTube. Учасники

семінару шляхом інтернет-голосування обрали найкращу доповідь, а переможницю (*Лілію Граб, заступника директора Коломийського ліцею №1 імені В. Стефаніка Коломийської міської ради Івано-Франківської області*) нагороджено ноутбуком. За результатом видано Збірник тез доповідей, в якому представлено досвід та пропозиції педагогів щодо використання ІКАС «Єдина школа» (запис семінару: <https://www.youtube.com/watch?v=okF7JLGXR4&t=6418s>; інформація про семінар та Збірник тез: <https://imzo.gov.ua/2021/04/01/vprovadzhenia-informatsiynykh-tekhnologiy-yedyna-shkola-v-upravlins-ku-ta-osvitniu-diial-nist-zakladiv-osvity-dosvid-vyklyky-perspektyvy/>).

У межах IV (узагальнювального) етапу:

– здійснено аналіз та порівняння результатів експерименту з поставленою метою та завданнями. Впровадження ІКАС «Єдина школа» розпочато на базі декількох закладів освіти міста Києва, а сьогодні її використовують 2 193 заклади освіти України. Станом на 31.12.2023 року доступ до неї отримали більш ніж 1,8 млн. користувачів (75 708 вчителів, 1 003 055 учнів та 804 803 батьків) із закладів освіти усіх регіонів України.

Розвиток та оновлення функціоналу ІКАС «Єдина школа» забезпечувався з урахуванням завдань, особливостей і потреб закладів освіти, рекомендацій педагогів та враховуючи особливості організації освітнього процесу під час введення в Україні воєнного стану внаслідок російської агресії. ІКАС «Єдина школа» надала закладам освіти можливість переходу на без паперове ведення шкільної документації, дозволила організувати освітній процес у безпечній для його учасників формі, забезпечила реалізацію конституційного права учнів на здобуття освіти незалежно від стану їх здоров'я та місця проживання.

Модуль «Адміністрування» підтримує створення баз даних, адміністрування та аналіз діяльності закладу освіти. В «Електронному журналі» формуються е-журнали відповідно до їх паперових версій, здійснюється аналіз успішності та відвідування занять, календарно-тематичне планування, формувальне, рівневе, бальне, рейтингове, поточне чи підсумкове оцінювання, надаються домашні завдання з текстовим, графічним, аудіо-, фото- та відео-контентом. Наприкінці року е-журнали зберігаються в «Е-архіві». «Електронний щоденник» надає доступ до розкладу уроків, оцінювання та відвідування занять, можливість учням брати участь в онлайн-уроках, а батькам контролювати їх успіхи та спілкуватися з вчителями. Модуль «Аналітика і звітування» – підтримує щоденний моніторинг освітньої діяльності закладу освіти та його взаємодію з ОУО, що

сприяє створенню інформаційного освітнього середовища територіальної громади. Модуль «Дистанційне навчання» сприяє організації запланованого онлайн уроку шляхом автоматичного переходу на платформи ZOOM чи GoogleMeet.

Оновлений у 2023 р. сервіс «Тестування» дозволяє налаштувати параметри тесту (*багатоваріантність тесту; строк і його тривалість, кількість спроб тестування, максимальну кількість балів, їх автоматичний підрахунок*), формувати різні запитання (*на коротку, розгорнуту відповідь, на одну, декілька відповідей, вибір відповіді зі списку, альтернативний вибір, встановлення відповідності, послідовності, точної дати чи часу, лінійної шкали*), доповнювати запитання додатковими аудіо, відео, фото файлами відповідних форматів (*jpg, jpeg, png, gif, svg, webp, mp3, wav, ogg, mp4, webm, avi, pdf, doc, docx, xls, xlsx, txt, ppt, pptx*), з граничним розміром файлу в 30 мб.

Ураховуючи викликані війною зміни у контингенті та місці перебування учнів та вчителів (*ВПО, біженці, особи, що перебувають на тимчасово окупованих територіях*), надавалися можливості тимчасового зарахування на навчання учнів з числа ВПО, ведення їх окремого обліку, друку особової справи, її автоматичного відтворення в новій школі із збереженням історії переміщень, друку виписки оцінок, друку таблицю/свідчення досягнень учнів у разі їх втрати, формування звітності щодо учнів та вчителів з числа ВПО.

Упродовж експерименту законодавчо врегульовані питання, пов'язані з цифровізацією освіти. Внутрішня система забезпечення якості освіти включає інформаційні системи для ефективного управління закладом освіти (*ст.41 Закону України «Про освіту»*), а до критеріїв її оцінювання віднесено використання освітніх інформаційних систем (далі – ОІС) і частку педагогів, які застосовують ІКТ (*Наказ МОН від 30.04.2021 № 493*). Інструкцією з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі (*далі – Інструкція*) визначила перелік даних, що можуть оброблятися в шкільних е-документах (*Наказ МОН від 08.08.2022 №707*). ІКАС «Єдина школа» надає можливість вести документи, зазначені в Інструкції: класні журнали для I-IV та V-XI класів; розклад занять, журнали обліку пропущених і заміненних уроків, індивідуального навчання, наказів руху учнів, продовженого дня; інструктажів, алфавітної книги учнів, особових справ учнів і педагогів, таблиць і свідчень навчальних досягнень учнів тощо.

Прийняття Інструкції активізувало приєднання закладів освіти до ОІС. У 2022-2023 н.р., 58,07%¹ закладів освіти України використовували різні платформи для організації дистанційного навчання, які відрізнялися інтерфейсом, функціональним наповненням, ступенем захищеності інформації, технічними пристроями для використання.

В рамках автономії рішення про вибір ОІС відноситься до компетенції Педагогічної ради, яка схвалює використання ОІС для навчання за умови її відповідності вимогам законодавства. Практична перевірка такої відповідності здійснюється під час підключення ОІС до АІКОМ (*підтвердження права власності/користування ОІС; наявність сертифікату відповідності комплексної системи захисту інформації (КСЗІ); засвідчення даних за допомогою КЕП*).

ІКАС «Єдина школа» має Атестат відповідності КСЗІ (від 24.06.2021 за № 23120), механізми захисту баз даних КСЗІ «Системи хмарних обчислень» ТОВ «ГІАКЛАУД» (Атестат КСЗІ від 09.06.2023 за №442В), гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (лист МОН від 18.10.2019 №1/11-9213), позитивну державну санітарно-епідеміологічну експертизу про можливість її використання для учнів та педагогів (Висновок Держспродспоживслужби від 9.09.2019 №12.2-18-1/20171), та можливість використання КЕП для формування е-документів. Товариство володіє виключними майновими правами на ІКАС «Єдина школа» (рішення Мінекономрозвитку про реєстрацію авторського договору від 05.03.2020 за №4850), внесено до Реєстру виробників та розповсюджувачів ПЗ (Свідоцтво Серія ВР №02095 від 31.03.2023) та зареєстроване в реєстрі Дія – Сіті (Наказ Мінцифри від 01.03.2023 № ДС№29).

Враховуючи, що ІКАС «Єдина школа» відповідає встановленим вимогам, 31.07.2023 укладено Договір між ДНУ «Інститут освітньої аналітики» і Товариством (№3) та відбулося приєднання ІКАС «Єдина школа» до АІКОМ²:

– діагностовано рівень задоволення користувачів впровадженням Системи, зокрема: 68% опитуваних вчителів відмітили позитивні зміни, що відбулися завдяки використанню е-журналу (81% – зменшення часових витрат на заповнення журналів, 63% – автоматизоване підсумкове оцінювання, 65% – покращення спілкування з батьками та учнями); 71% опитуваних батьків підтримали використання е-щоденника (68% – регулярно його переглядали, 54% відмітили збільшення інтересу дітей до навчання,

¹ Матеріально-технічне забезпечення ЗЗСО в умовах воєнного стану в Україні. МОН, ДНУ «Інститут освітньої аналітики» 2022/2023 н.р. С.29,42 с., https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2023/11/az_materialno-tehniche-zabezpechennya-zzso.pdf

² <https://www.facebook.com/UAMON/posts/pfbid023igbmF9BHJZnb7G1cLyJEHrRms5MYZoLWZoLpZiPwmFQvkwSd7Aw4svDWv1R7J68I>

64% – покращення комунікації з вчителями та спілкування з дітьми), ряд батьків звернули увагу на невчасне виставлення оцінок та надання д/з в різних соціальних мережах; 56% опитуваних учнів задоволені використанням е-щоденника (75% учнів перевіряють у ньому оцінки, 62% – отримують д/з, 79% учнів легко опанували роботу в ІКАС «Єдина школа», а 16% – зазначили, що було важко працювати і лише 36% пов'язали покращення свого навчання з використанням е-щоденника);

– діагностовано розвиток цифрових компетентностей педагогів з урахуванням здійснення заходів з підвищення їх цифрових навичок, а також самооцінювання. За час експерименту проведено більш ніж 3616 навчальних заходів, за результатом яких видано 25070 сертифікатів з підвищення кваліфікації (89% учителів відмітили якісну організацію навчання та підвищення рівня цифрової компетентності в ІКАС «Єдина школа»). Оновлено електронні версії методичних рекомендацій³, настанови користувачів⁴, інші навчально-методичні матеріали, які допомагали опановувати ІКАС «Єдина школа». Увійшло в практику самостійне проведення навчання адміністраторами закладів освіти для вчителів своїх шкіл. За даними вчителів, вони також підвищували цифрові навички на інших платформах (зокрема платформі «Дія. Освіта» для вчителів) та оцінювали рівень своєї цифрової компетентності шляхом проходження тесту «Цифрограм для вчителів», створеного за сферами знань європейської рамки цифрових компетентностей для громадян DigComp 2.1;

– проведено оцінку впливу впровадження ІКАС «Єдина школа» в діяльність закладів освіти, практично підтверджено ефективність Концепції експерименту, у т.ч. створення інформаційного освітнього середовища громади. Стратегічні документи громад передбачають використання ОІС, наприклад Програма розвитку освіти міста Кропивницького на 2021-2025 роки (рішення Кропивницької міської ради №95 від 02.02.2021) передбачає участь в проекті «Єдина школа» та інших освітніх проектах. Стратегії міста Києва (Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року, Міська комплексна цільова програма «Освіта Києва. 2019-2023 роки»), та рішення Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щодо запровадження е-журналів в 1-4 класах і 5-11 класах закладів освіти міста Києва (накази №118 від 30.06.2020, №16 від 30.01.2023) сприяють використанню ОІС. Більшість закладів освіти м. Києва забезпечені необхідним обладнанням (комп'ютери, ноутбуки, планшети), 98,01% закладів освіти підключені до Інтернету⁷ (50,74% - із швидкістю

³ <https://drive.google.com/file/d/17q1SfewMNHcydotfNWIiDVCs9Bnri3LlN/view?usp=sharing>

⁴ https://drive.google.com/drive/folders/1SYa1N3XN3Bwsk_XTqfHw2uITDl9s1gWoy?usp=sharing

доступу 30-100 Мбіт/с, 39,48% - із швидкістю доступу 100 і більше Мбіт/с), а вчителі та учні під час навчання можуть використовувати власні смартфони, що надає їм можливість отримувати доступ до ОІС. Сформовані потреби у використанні ІКТ, створено навчально-методичні матеріали та забезпечено розвиток цифрових компетенцій педагогів, інструменти «Єдиної школи» використовує більшість закладів освіти міста Києва (станом на 31.12.23 доступ до Системи отримали більш ніж 500 тис. користувачів: 20405 вчителів, 239401 учнів та 241376 батьків із 363 закладів освіти міста Києва). Можливості цифрового освітнього простору міста Києва, частиною якого є ІКАС «Єдина школа», презентовано на конференції «Цифровий освітній простір Києва»⁵ (01.03.2023) за участі представників Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту інформаційно-комунікаційних технологій Київської міської держадміністрації, ОУО та закладів освіти міста Києва, амбасадора «Київ Цифровий» Володимира Кличка, а також на «WebSummit 2023» у Лісабоні (13-16.11.2023);

– досвід упровадження ІКАС «Єдина школа» поширювався під час інших публічних заходів, зокрема: 1) Форсайт-сесії «Цифровий освітній простір: системні рішення в один клік та інновації», організованої Департаментом освіти та науки Київської облдержадміністрації, КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» та ІКАС «Єдина школа» (21.08.2023); 2) Серпневої конференції МОН 2023 «Освіта Єднає» (25.08.2023); 3) Конференції «Створення цифрового освітнього простору. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі», організованої Департаментом освіти та науки Одеської міської ради, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» та ІКАС «Єдина школа» (30.08.2023); 4) Форумі українського ПЗ «Своє ІТ» (08.09.2023); 5) Всеукраїнської онлайн-конференції «Розвиток цифрового освітнього середовища закладів загальної середньої освіти. Застосування штучного інтелекту в освіті», організованої Українським центром оцінювання якості освіти, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», КУ «ЦІР «Освітня траєкторія» ДМР та ІКАС «Єдина школа» (24.11.2023); 6) Семінару-практикуму «Штучний інтелект в освіті. Як цифрове майбутнє змінює навчання», організованого Системою на базі Київського обласного цифрового освітнього хабу для закладів освіти Пристоличної сільської ради Бориспільського району (09.12.2023). Під час цих заходів особливу увагу приділено інноваційним підходам до практичного використання в діяльності вчителя інструментів штучного інтелекту, нейронних мереж та ІКАС «Єдина

⁵ https://kyivcity.gov.ua/news/iv_kiyevi_prezentovali_ovanleniy_ovitniy_tsifroviy_prostir_dlya_uchniv_baikiv_i_vchiteliv/

школа». Започатковано опрацювання зазначених питань також в рамках експерименту на всеукраїнському рівні за темою «Організаційно-педагогічні умови використання освітніх технологій для персоналізації навчання учнів на засадах особистісно орієнтованої освіти у воєнний та повоєнний час» на базі Школи II-III ступенів № 328 Оболонського району м. Києва (наказ МОН від 06.11.2023 № 1358), що серед іншого передбачає використання інструментів «Єдиної школи» для діагностики та розвитку особистісного освітнього потенціалу учня, формування індивідуальних навчальних планів та створення цифрового контенту. (Перелік заходів та подій експерименту додається).

Інформація щодо цифровізації освіти, результатів впровадження ІКАС «Єдина школа» поширювалася через фахові видання та електронні засоби комунікацій, зокрема:

впровадження інформаційних технологій («Єдина школа») в управлінську та освітню діяльність закладів освіти: досвід, виклики, перспективи. Збірник тез доповідей I Всеукраїнського науково-практичного онлайн-семінару. 25 березня 2021 р., м. Київ / Наук. ред. С. М. Бойко, Л. Л. Семененко. Київ, 2021. 75 с.⁶;

Кириленко С.В. Інформаційна технологія «Єдина школа»/Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність: Науково-методичний збірник/ за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с., С. 69-74⁷;

Кравчина О.Є. Автоматизовані системи управління для розбудови сучасного інформаційно-освітнього середовища. Інформаційний бюлетень №5, 2023 С. 41-65 / Розбудова інформаційно-цифрового середовища закладів загальної середньої освіти: стан та перспективи. Збірник матеріалів: Гриценчук О.О., Іванюк І.В., Кравчина О.Є., Лещенко М.П., Малицька І.Д., Овчарук О.В. Київ, ЦО НАПН України. 2023. 80 с.⁸

Франчук Н.П., Кікоть Т.А. Теоретичні засади використання освітніх платформ в закладах загальної середньої освіти. Звітна наукова конференція Інституту цифровізації освіти НАПН України «Цифрова трансформація освіти України в умовах воєнного стану»: збірник матеріалів, 24 лютого 2023 р., м. Київ /упоряд.: О. П. Пінчук, Н. В. Яськова. Київ: ЦО НАПН України, 2023. 157 с., стор. 67-71. ISBN 978-617-8330-16-3⁹ та інші публікації.

⁶ <https://drive.google.com/file/d/148GdvleZweP3Cjyfb1GtlkvCwrNc9ljf/view>

⁷ https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20sередnya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn_serpn_ped_nauk_prakt_konferentsiya/Nauk-metod_zbirnyk-Osv_Ukrayiny_v_umovakh_voennoho_stanu-%20Inovatsiyna_ta_proyektna_diyalnist.pdf

⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/737273/1/ЗБІРНИК-Бюлетені-%202023.pdf>

⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/735053/2/Збірник%20тез%20звітної%202023%20фін-1.pdf>

Результати дослідно-експериментальної роботи засвідчили актуальність і своєчасність її проведення, надали можливість констатувати реалізацію всіх поставлених завдань, підтвердження загальної і часткових гіпотез.

Отримані результати дали змогу намітити деякі напрями подальших досліджень, зокрема визначення шляхів підвищення кваліфікації педагогів щодо використання сучасних інформаційних та цифрових технологій, розвитку цифрового освітнього середовища закладів загальної середньої освіти із застосуванням в освітньому процесі штучного інтелекту.

Науковий керівник:

начальник відділу інноваційної діяльності
та дослідно-експериментальної роботи

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»,

кандидат педагогічних наук

Світлана КИРИЛЕНКО

Координатор:

завідувач сектору авторського педагогічного новаторства

відділу інноваційної діяльності та

дослідно-експериментальної роботи

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»,

кандидат філософських наук, ст. дослідник

Світлана БОЙКО

Підпис завідувача сектору авторського

педагогічного новаторства

відділу інноваційної діяльності та

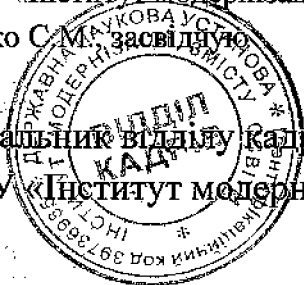
дослідно-експериментальної роботи

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»,

Бойко С.М. засвідчує

Начальник відділу кадрів

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Ганна МАРЧЕНКО

